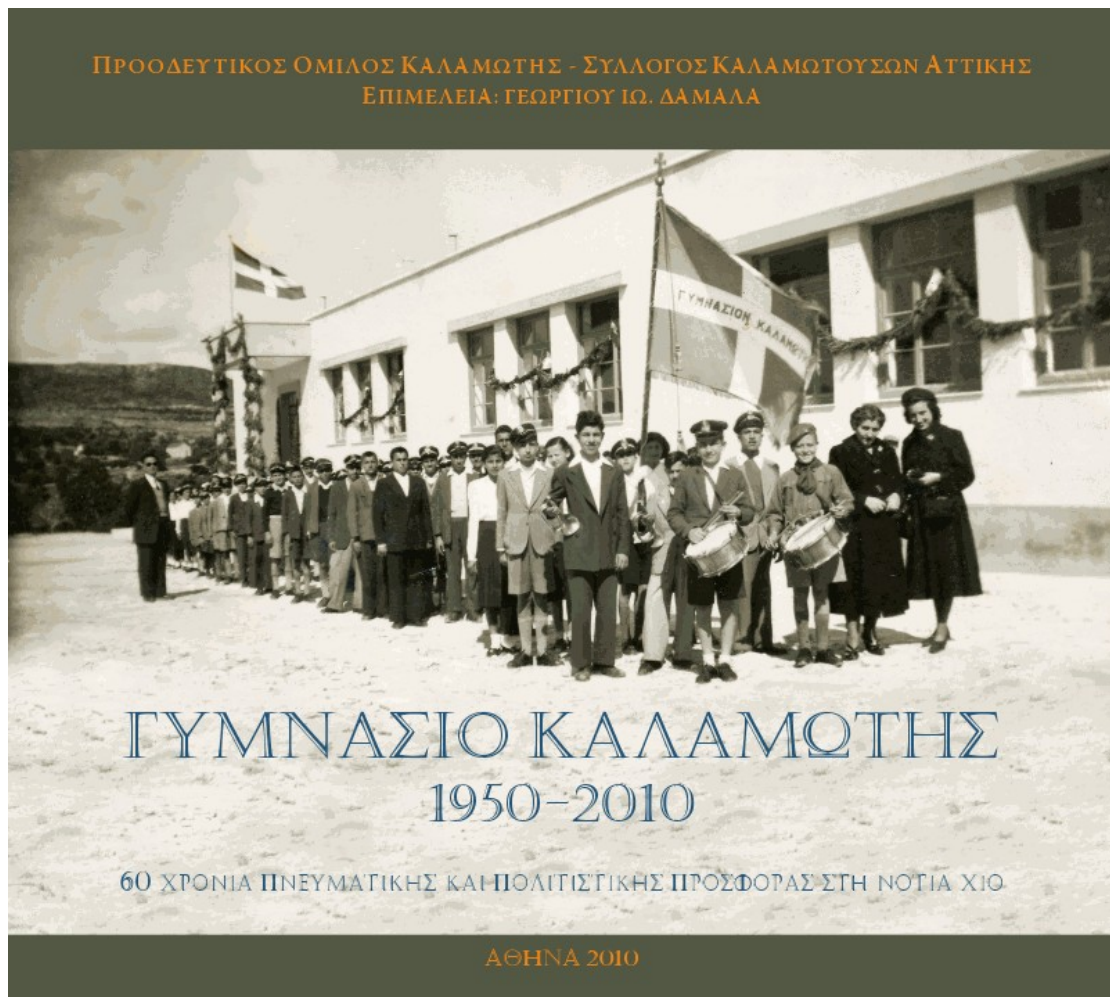

Κτήμα ες αεί

του Χρίστου Στεργ. Μπελλέ
συγγραφέα-πανεπιστημιακού
chbelles@gmail.com

Τούτο το πνευματικό πόνημα «**Γυμνάσιο Καλαμωτής (1950-2010)**», του Προοδευτικού Ομίλου Καλαμωτής και του Συλλόγου Καλαμωτούσων Αττικής, με επιμέλεια Γεωργίου Ιω. Δαμαλά, αποτελεί έναν ανεκτίμητο κοινωνικό, πολιτιστικό, εκπαιδευτικό, παιδαγωγικό, ιστορικό, λαογραφικό θησαυρό μες στην ανεμοδούρα των ποικιλώνυμων Μορμών κι εμπεριέχει πολλές τιμαλφείς αρετές.

Η πρώτη αφορά στην ανείπωτη αγάπη των συντελεστών, για την ιδιαίτερη πατρίδα. Ο άνθρωπος, όπως το δένδρο, για να σταθεί όρθιος, να αναθρώσκει, έχει ανάγκη από ρίζες και κύρια βαθιές. Η

πατρίδα αποτελεί μια τέτοια και μάλιστα κεντρική. Και όταν λέμε πατρίδα δεν εννοούμε τα σταλίκια, το κράτος, τους θεσμούς, το κόμμα ή τους νόμους. Μιλάμε για υπόθεση καρδιάς. Είναι ο τόπος που πρωτομάτωσες τα γόνατα, που πρωτόνιωσες το χάδι του ήλιου, την καλησπέρα της σελάνας, το ρίγος του κεραυνού, τη στοργή της μάνας, τη σιγουριά του αφέντη πατέρα. Είναι η γιαγιά που πλέκει ρέστες ντοματάκια στο κατώφλι, η νεραντζιά σαν ευωδιάζει Επιτάφιο. Είναι τα λημέρια του αειθαλή φίλου καθηγητή, Γεωργίου Αρ. Δαμαλά: «το μικρό καμπύλο χωράφι με το σπαρτό και τις αμυγδαλιές. Η μεγάλη πυκνόφυλλη ελιά πιο πάνω. Η κουντουρουδιά κοντά στο ρυάκι. Το σιδεράδικο με τη φωτιά και το φουσερό απέναντι που ήταν και τόπος συνάντησης τις βροχερές μέρες. Τα ίχνη από τις πατημασιές και τις οπλές στο λασπερό δρόμο. Οι πυκνές φωνές και η πέτρινη βρύση με το λιγοστό νερό στη γωνιά. Οι ψαλμωδίες και οι ύμνοι που έβγαιναν από το βυζαντινό φροντιστήριο στο κατώγι του μπάρμπα-Νικόλα»(σελ. 217).

Η δεύτερη συνίσταται στη συμβολή τούτου του βιβλίου στην τοπική Ιστορία. Η Ιστορία, ως γνωστόν, είναι επιστήμη, τη βάση της οποίας αποτελεί η έρευνα των πηγών (πρωτογενών, δευτερογενών), με σκοπό την αντικειμενική καταγραφή των γεγονότων, που με τη σειρά της θα γίνει το αναγκαίο και απαραίτητο εφαλτήριο για τη σωστή τους ερμηνεία. Βρίθει το βιβλίο με τέτοιες ειδήσεις- ρυάκια γάργαρα στη δεξαμενή της Ιστορίας. Χάριν παραδείγματος, τα χρονογραφήματα από την εφημερίδα του Γυμνασίου «Νέο Φως» και συγκεκριμένα: «Το εικοσιτεσσάρι» (σελ.205), «Το καπνοφύτεμα» (σελ.206), «Το κάψιμο του καπνού» (σελ.208). Το ίδιο το Ίδρυμα, άλλωστε, έγραψε και εξακολουθεί να γράφει τη δική του Ιστορία (εκπαιδευτική, παιδαγωγική, κοινωνική, πολιτιστική), αναπόσπαστο κομμάτι της Ιστορίας του τόπου.

Επιβάλλεται να συνειδητοποιήσουμε βαθιά σαν λαός – κι εδώ η ευθύνη της πολιτείας και του πνευματικού κόσμου – πως **«δεν κατοικούμε μια χώρα, κατοικούμε μια γλώσσα και μια Ιστορία»**, παραφράζοντας τον Εμίλ Σιοράν και πως η γλώσσα είναι η ψυχή και η Ιστορία η συνείδησή μας. **Δεν μπορείς να ζεις και να πεθαίνεις σ' ένα γενέθλιο τόπο** και να αγνοείς την Ιστορία του και τη δική σου, τις ρίζες του και τις δικές σου, αφού η Ιστορία διδάσκει, διαπαιδαγωγεί, ενώνει, γιγαντώνει, εκδικείται, μα κι αποτελεί βακτηρία του αύριο. **«Δεν μπορείς – παραφράζοντας Μαρξ – να αγνοείς την Ιστορία σου, αφού είναι έργο δικό σου»**, την Ιστορία που επιβάλλεται να σηκώνεις στους ώμους σου

κάθε φορά που βαδίζεις μπροστά... Στις αναπτυγμένες κοινωνίες, το μάθημα της Τοπικής Ιστορίας διδάσκεται, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια, εδώ και έτη πολλά...

Η τρίτη έγκειται στο ανείπωτο ταξίδι μνήμης – όπως αισθαντικά παρατηρεί, στο προλόγισμα του βιβλίου, η φιλόλογος και απόφοιτος τούτου του Γυμνασίου, Κυριακή Ιω. Λύκου – το αναβάπτισμα στα ζείδωρα και καθαγιασμένα νάματα αξιών και ιδεωδών που μας γαλούχησαν οι γονείς και οι δάσκαλοι, καθώς και το σεργιάνι σε λημέρια και παράδεισους της ασπένδιστης και ασπαίρουσας παιδικής ψυχής μας, μέσα στο σκηνικό των προγόνων (Μύθοι, Παραμύθια, Παράδοση, Ρίζες, Πολιτισμός, Ιστορία, Φύση, Ύπαρξη). Τότες που σηκώναμε τα χέρια στον πανάστρινο ουρανό, ψάχνοντας για το άστρο της Βηθλεέμ, ανυποψίαστοι, παντελώς, για τον «Ηρώδη» και τους Αρμαγεδδώνες του, τη δολοφονία της αθωότητας, ακόμα... κι αυτό το θάνατο...

Η τέταρτη εγγίζει τους επιγενόμενους, τα παιδιά μας. Όλους αυτούς, για τους οποίους, οι ίδιοι εμείς, δημιουργήσαμε τους όρους της κατάρρευσης κάθε έννοιας (αξιοκρατία, ιεραρχία, εργατικότητα, συλλογικότητα, ουμανισμός, φιλαλληλία, αλτρουισμός κλπ.) και συνακόλουθα την ήττα, μέσα από την κυρίαρχη θεωρία του ευδαιμονισμού και της ελάσσοнос προσπάθειας. Το βιβλίο δε στρατεύεται, δε διδάσκει, δε συμβουλεύει, δε συστήνει «δέοντα», «πρέπει», «αρμόζει» της δικής μας καθεστηκυίας τάξης. Μέσα από την ιστορία του Γυμνασίου Καλαμωτής, εξιστορεί στα παιδιά τις συνθήκες ζωής και μόρφωσης των γονιών τους, φωτοβολεί το θείο δώρο της φτώχειας και της ανέχειας σαν θρυαλλίδα δημιουργίας – τις περισσότερες φορές– και απαυγάζει το θετικό πρόσημο της μείζονος προσπάθειας.

Η πέμπτη ανάγεται στους συντελεστές-δημιουργούς τούτου του σπουδαίου και έκπαγλου, συνάμα, έργου. Αφορά στους δύο πολιτιστικούς φορείς της Καλαμωτής και στους Ιωάννη Δημητράκη, Πίτσα Καλαμωτούση και Γεώργιο Λαμπράκη, για την ευγενή χορηγία της οικονομικής δαπάνης της έκδοσης. Θα σταθώ, όμως, στο Γεώργιο Ιω. Δαμαλά, τον άνθρωπο που με μεράκι και ζήλο έμπνευσης, έρευνας, αναζήτησης, δουλειάς, μεθοδικότητας, δημιουργικότητας επιμελήθηκε και σύνθεσε τούτο το θεσπέσιο έργο. Δεν ξέρω πώς να σας το πω. Κάθε φορά που τον συναντώ, μου έρχονται στο νου τα σοφά λόγια του χαλκέντερου, μεγάλου δάσκαλου, Μανώλη Κριαρά: «Είναι αμαρτία να

λειτουργείς χωρίς αγάπη στον έρωτα, τη δουλειά, τη ζωή την ίδια». Είναι, ακριβώς, γιατί δεν μπορώ να φανταστώ το Γιώργο, να λειτουργεί έξω από αυτά και μάλιστα, όταν πρόκειται για Πολιτισμό, Ιστορία, Παράδοση, Λαογραφία, Πατρίδα, γενικά...

Θα ήθελα – σαν αντίδωρο στους συντελεστές – να κλείσω με την επίκαιρη, τρομερή κραυγή (δίκικο λάζο), από τον εθνικό Παλαιστίνιο ποιητή, Μαχμούντ Νταρβί, με πολλούς αποδέκτες: «...και η Ιστορία περιπαίζει τα θύματά της / και τους ήρωές της / ρίχνει μια ματιά και προσπερνά / αυτή η θάλασσα είναι δική μου / αυτός ο υγρός αέρας είναι δικός μου/ και το όνομά μου – κι αν το γράφω λάθος στο φέρετρο – είναι δικό μου...»

Δημοσιεύθηκε στις:

***Τοπικές εφημερίδες Χίου ΠΟΛΙΤΗΣ 3/10/11 & ΑΛΗΘΕΙΑ 11/10/11
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 13/10/11***